

'Thank you, USA'

El Parlament de Kosovo va declarar la independència d'aquest país diumenge, 17 de febrer. Això, ben segur, no hauria estat possible sense l'aval de Washington. De fet, Kosovo és, des d'ara, l'únic estat de majoria musulmana al món que professa una adoració incondicional als Estats Units.

Una reproducció a gran escala de l'estàtua de la llibertat de Nova York corona Pristina, capital del flamant estat de Kosovo. La bandera nord-americana oneja per diferents racons de la ciutat. A les parets, hi ha pintades espontànies: "Thank you, USA" o "God Bless America". La principal avinguda de Pristina es diu Bill Clinton, ja des del final de la guerra, el 1999. Tothom qui entra a la ciutat per aquest carrer, hi veurà un cartell gegant de l'ex-president nord-americà i una botiga de moda Hillary, dedicada a l'ex-primera dama i aspirant a la candidatura demòcrata per la Casa Blanca.

El més xocant d'aquest fervor pels Estats Units en un país de majoria musulmana és que hi hagi mainada albanesa que es digui Bill o Madeleine, en honor a l'ex-president nord-americà i la seva secretària d'estat, Madeleine Albright. Ells dos, Clinton i Albright, dirigien la Casa Blanca el 1999 quan l'OTAN va bombardejar Sèrbia. Les tropes comandades per Slobodan Milosevic van haver de retirar-se de Kosovo. A continuació, uns 700.000 refugiats albanokosovars van poder tornar a casa.

Tot apunta que Washington ja havia entrat en guerra abans de l'ofensiva aèria de l'OTAN. Antics paramilitars de l'UÇK, l'exèrcit d'alliberament de Kosovo, han relatat que es van entrenar en camps nord-americans situats a Albània, país veí. També és sabut que albanesos residents als Estats Units van subministrar bona part de l'arma-

ment de l'UÇK. Ara, la Casa Blanca ha estat una altra vegada clau per al poble albanès de Kosovo. L'endemà mateix de la declaració d'independència, Washington ja va reconèixer el nou estat. Els Estats Units, amb el suport de la Unió Europea, han estat els grans impulsors del pla internacional que permet la sobirania desitjada pels albanesos de Kosovo, el 90% de la població.

Camp Bondsteel. "Quines són les dues coses de la Terra que es veuen des de l'espai? Una és la muralla xinesa i l'altra, el Camp Bondsteel", conta un avi albanès, amic de la broma. El Camp Bondsteel de Kosovo és la base nord-americana més gran d'Europa. Ocupa una superfície de 160.000 metres quadrats, a una vintena de quilòmetres de la frontera amb Macedònia. "És com una ciutat a part, té un centre, una zona comercial i barris dormitori", comenta un veí de Ferizaj, la localitat situada al costat de Bondsteel. "Hi treballen molts albanesos, des de dones de fer feines a traductors, passant per xofers, electricistes o cambriers", afegeix un altre jove de Ferizaj.

Els 7.000 soldats de Bondsteel formen part de la KFOR, el contingent de l'OTAN arribat a Kosovo el 1999. Els albanesos estan molt orgullosos de la presència nord-americana al seu territori. "Amb Bondsteel aquí, els serbis i els russos ja poden dir missa, que no ens podran atacar mai", comenta Ramush, un taxista de Pristina. "Ningú no sap per què els nord-americans

Un jove kosovar fa onejar una bandera dels Estats Units, enfilat en un cotxe cobert amb la bandera albanesa, a Pristina, la capital de Kosovo, el dilluns 18 de febrer, l'endemà de la declaració d'independència.

tenen una base tan gran justament a Kosovo. Si no ho saben ni els nostres polítics, com vol que ho sàpiga un ciutadà normal i corrent?”, explica Teuta, una jove fotògrafa de la capital. Segons els analistes, almenys hi ha dos motius geoestratègics que expliquen el desplegament militar dels Estats Units a la regió. El primer és la situació de Kosovo a mig camí entre la Unió Europea i Rússia. El segon és la importància creixent dels Balcans com a corredor energètic des de l'Àsia central fins a la Europa occidental.

En canvi, la independència de Kosovo ha fet ressuscitar l'antiamericanisme entre els serbis. Algunes accions recorden la indignació sèrbia del l'època del bombardeig de l'OTAN. A Mitrovica, ciutat del nord de Kosovo, manifestants serbis han cremat banderes nord-americanes durant les protestes contra la segregació. A Belgrad, els incidents més greus han passat davant l'ambaixada dels Estats Units. Seguidors dels equips de futbol de la ciutat han llençat pedres i petards contra l'edifici de l'ambaixada. Els enfrontaments entre aficionats i policia sèrbia van acabar amb més de cinquanta ferits. A moltes ciutats de Sèrbia, hi ha hagut destrosses contra negocis nord-americans. A Belgrad i Subotica, per exemple, grups de manifestants van apedregar un McDonald's.

Per una altra banda, el primer ministre serbi, Vojislav Kostunica, va assenyalar el president dels Estats Units com “el màxim responsable” d'una “agressió sense escrúpols” contra el seu país. Kostunica també va ordenar de forma urgent la retirada de l'ambaixador serbi a Washington, quan només feia uns minuts que la Casa Blanca havia reconegut el nou estat de Kosovo. L'executiu de Belgrad ha anunciat que apartarà tots els seus ambaixadors d'aquelles capitals que acceptin “un fals estat dins Sèrbia”

Una victòria de Putin. De moment, Rússia s'ha quedat com l'única gran aliada de Belgrad contra la separació de Kosovo. Moscou, amb dret de vet al Consell de Seguretat, ha impedit el reconeixement del nou estat dins les Nacions Unides. La qüestió de Kosovo ha significat, sens dubte, una victòria del president rus, Vladimir Putin. En

primer lloc, perquè ha pogut enfortir el paper de Rússia en la política mundial com un contrapès als Estats Units. Segon, perquè s'ha presentat com un ferm contrari a qualsevol declaració unilateral d'independència. Després de la caiguda de la Unió Soviètica, el president rus no està disposat a permetre noves segregacions dins el seu territori, tal com ja ha demostrat a Txetxènia. Gràcies a Kosovo, Putin també ha reforçat el seu poder econòmic als Balcans. Gazprom, el gegant energètic del Kremlin, ha agafat el control de la petrolera estatal sèrbia, una de les més grans a la regió. El traspàs d'aquesta empresa s'ha d'interpretar com l'agraïment de Belgrad a Moscou pel seu suport absolut contra la separació de Kosovo.

Per tot plegat, la Unió Europea tindrà una tasca ben complicada a Kosovo. Una missió enviada per Brussel·les és l'encarregada de fer viable econòmicament l'estat més pobre d'Europa. La integració de les minories i l'eradicació de la corrupció són els altres dos grans reptes de la UE a Kosovo. De fet, els 27 no s'han pogut posar d'acord a l'hora de reconèixer el nou estat. Els governs dels principals estats europeus, Alemanya, Gran Bretanya, França i Itàlia, han saludat de seguida la independència. Però hi ha socis comunitaris que encara s'hi oposen: Romania, Xipre i Espanya temen que Kosovo pugui ser un precedent en futures segregacions dins els seus estats.

En aquest sentit, el govern espanyol s'ha quedat sol: és l'únic estat de l'Europa occidental que no reconeix el flamant estat balcànic. El govern espanyol sap que la declaració unilateral d'independència de Kosovo pot ser utilitzada com un precedent per nacionalistes catalans, bascos i gallecs. L'exemple més evident és al País Basc. El lehendakari Juan José Ibarretxe ha anunciat un referèndum d'autodeterminació la tardor vinent. En cas que la convocatòria s'arribés a celebrar i l'opció guanyadora fos la independentista, Euskadi podria exigir, exactament amb els mateixos drets que Kosovo, la separació de l'estat espanyol.

Pau Borj
Pristina (Kosovo)